Dnro 001/81/2016

Katja Veirto

26.10.2016

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen torstaina 27.10.2016 klo 12.15

HE 210 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Akavan näkemyksen mukaan

- esityksen kokonaistaloudelliset vaikutukset ovat vähäiset, mutta yksittäisten työnhakijoiden kohdalla muutokset voivat olla merkittäviä
- vaihtoehtoinen, kannustava tapa olisi muuttaa sovitellun päivärahan säännöksiä työttömyyden alussa
- osa esitetyistä muutoksista on perusteltuja.

Hallituksen esityksessä esitetään työn vastaanottamisvelvollisuuteen ja velvollisuuteen osallistua aktiivitoimenpiteisiin useita muutoksia. Muutosten myötä mm. tulo- ja kuluvertailusta luovuttaisiin kokoaikatyön osalta sekä työssäkäyntialueen ulkopuolelta tarjotun työn vastaanottamisessa edellytettäisiin oman auton käyttöä.

Muita esityksiä ovat työstä kieltäytymisen perusteella asetettavan korvauksettoman määräajan piteneminen 90 päivään eräissä tilanteissa ja työttömän velvollisuus osallistua myös sellaisiin palveluihin, joista ei ole sovittu työllistymissuunnitelmassa.

Lisäksi työstä kieltäytymisen perusteella asetettavan korvauksettoman määräajan ehdotetaan alkavan 30 päivää työstä kieltäytymisen jälkeen. Maahanmuuttajille tarjottavien palveluiden velvoittavuutta ja sanktioita ehdotetaan yhtenäistettäväksi.

Esityksen kokonaistaloudelliset vaikutukset ovat vähäiset ja samoin on arvioitu käytännön vaikutusten jäävän vähäisiksi. Yksittäisten työnhakijoiden kohdalla muutokset voivat kuitenkin johtaa hankaliin tilanteisiin ja vaikutukset voivat näkyä henkilön elämässä pitkäaikaisesti. Työttömyysturvan käyttö aktivointitoimiin, osaamisen kehittämiseen ja koulutusta vastaavan työn etsintään ovat kestävämpi keino parantaa työllisyyttä.

Akavan näkemyksen mukaan esitettyihin toimenpiteisiin sisältyy ongelmallisia kohtia, joista nostamme tulovertailun muutoksen. Lisäksi esitämme vaihtoehtoisen, kannustavan tavan näille muutoksille.

Jatkossa työttömyysturvaa heikompi palkka työstä aiheutuvat kulut huomioiden ei olisi hyväksyttävä syy työstä kieltäytymiselle kokoaikatyössä. Esitys voi johtaa työttömän kannalta taloudellisesti vaikeisiin tilanteisiin. Ansiosidonnaisen turvan keskeinen tarkoitus on antaa työttömälle riittävää aikaa sopeuttaa elintasonsa. Siksi velvollisuus ottaa vastaan työtä työttömyysturvaa heikommalla palkalla pitäisi rajoittaa ottamaan huomioon esimerkiksi työllistymissuunnitelman toteuttamista, työttömyysjakson pituutta sekä työllistymisen myötä tapahtuvan tulomenetyksen kohtuullisuutta. On huomioitava, että kokoaikatyön tilanteessa ei muodostu oikeutta soviteltuun päivärahaan, vaikka palkka jää alle työttömyysturvan tason.

Esitettyjen muutosten yhteydessä olisi ollut perusteltua muuttaa sovitellun päivärahan säännöksiä siten, että työttömyysturvan perusteena olevaa palkkaa matalampipalkkaiseen kokoaikatyöhön voitaisiin maksaa soviteltua päivärahaa ilman työaikaan liittyvää 80 %:n rajaa. Muutos voisi koskea kuuden ensimmäisen työttömyyskuukauden, eli myös ammattitaitosuojan, aikana alkavaa kokoaikatyötä. Näin vältyttäisiin työnhakijan kannalta kaikkein hankalimmilta tilanteilta ja puretaan mahdollisia esteitä hakeutua matalampipalkkaisiin töihin.

Akava on tyytyväinen, että asian valmistelun yhteydessä on luovuttu työ- ja elinkeinotoimiston mahdollisuudesta poistaa ammattitaitosuoja.

Esitykset koskien maahanmuuttajien palveluita ja velvoittavuutta sekä korvauksettoman määräajan alkaminen 30 päivän kuluttua työstä kieltäytymisen jälkeen ovat perusteltuja ja kannatettavia.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti

Rautatieläisenkatu 6 puh. 020 7489 400
00520 Helsinki www.akava.fi

Akava